

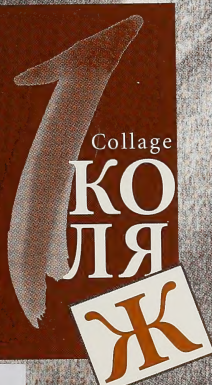
КОНФЛІКТИ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Conflict

A Reader

Програма навчання української мови

Ukrainian Language Development Series

Упорядкували
М. ЦИНЦАР-ГРИЩУК
Г. ЯРЕМКО

Ілюстрували
О. ВАСАРАБ
Б. ГАРТМАНН
Й. ЗАРКАДАС
М. ПРЕФОНТЕЙН
Д. РЬЮ

КОНФЛІКТИ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Conflict
A Reader

Програма навчання
української мови

A Ukrainian Language
Development Series

Упорядкували
Маркіяна Цинцар-Грищук
Галина Яремко

Ілюстрували
Орест Васараб
Барбара Гартманн
Йорґос Заркадас
Марсель Префонтейн
Дені Рью

Міністерство освіти Альберти
Відділ програмних стандартів
Едмонтон, Канада

Видавництво складає щиру подяку таким установам за дозвіл на адаптацію й перевидання творів у цій збірці: редакції журналу «Юнак» за твір Віри Яцик «Загублена дитина» й за твір Т. О'Феля «Спомини з молодих літ» («Юнак. Журнал пластового юнацтва». Торонто: Пластове видавництво, 1972, ч. 8-9, с. 15; 1965, ч. 4, с. 8); Державному аґентству України з авторських і суміжних прав за твори Езопа «Кінь та осел» і «Лісоруб і лисиця» (*Езопові байки*. Редактор І. Ф. Сидоренко. Київ: Веселка, 1972, с. 43-45, 108-110), за твір Івана Франка «Лисичка і Рак» (Франко Іван. *Коли ще звірі говорили*. Упорядник та редактор С. А. Крижанівський. Київ: Веселка, 1976, с. 11-12) і за твір Бориса Грінченка «Украла» (*Антологія української літератури для дітей. Том 1*. Упорядкував Б. Й. Чайковський. Київ: Веселка, 1984, с. 319-321); Едмонтонській публічній шкільній окрузі ч. 7 за твір Орисі Возняк «Помста» (Возняк Орися. *Читанка для сьомої кляси*. Едмонтон: Едмонтонська публічна шкільна округа ч. 7, 1985, с. 25-29); Відділові української літератури у Пряшеві за твір І. Костирі «Недогадлива донька» (*Читанка для 5 класу*. Упорядкували: М. Рожек, А. Шлепецький, М. Коропчак. Братіслава: Словацьке педагогічне видавництво, 1964, с. 28-29).

У збірці також перевидано в адаптованому вигляді такі твори: твір Бляншета «Японські вази» («Світ дитини». Львів: б. в., 1920, ч. 23, с. 198); твір Дарії Порохівник «Гірка наука»; твір А. С. Педерсон «Зачаровані черешні» («Світ дитини». Львів: б. в., 1922, ч. 13-14, с. 204-205, 218-219); жарти «Сучасна Америка», «Добродійка», «На лекції», «Цікава дитина», «Забавка», «Стукіт», «Під час відвідин», «Тато вдома» («Мітла. Календар-альманах». Буенос-Айрес: Видавництво Юліяна Середяка, 1965, 1953, 1970, 1962, 1961, 1967, 1953, 1968, с. 23, 73, 19, 119, 15, 17, 93, 44).

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цій збірці, і буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

Pilot edition published 1986
Printed in Canada

Alberta Education
Curriculum Standards Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (403) 427-2984; Fax: (403) 422-3745
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Education Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Education. Curriculum Branch.
Konflikty : zbirka tekstiv = Conflict : a reader.

ISBN 0-7732-2009-7
Compiled by Markiana Cyncar-Hryschuk and Helen Jaremko.

1. Ukrainian language — Study and teaching — Alberta. 2. Language and languages — Study and teaching — Alberta — Bilingual method. I. Cyncar-Hryschuk, Markiana. II. Jaremko, Helen. III. Title: Conflict: a reader. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 1998 491.79

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти.**

Ілюстрування видання було здійснено за фінансовою допомогою

Союзу українок Канади.

Публікація матеріялів для 7-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,
і
Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series
was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Education.**

Additional financial support for the illustration of this publication was provided by the

Ukrainian Women's Association of Canada.

The publication of the Collage 1 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,
and the
Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Зміст

Українські народні прислів'я

Людина без друзів, що дерево без коріння.

Дружба — найбільший скарб.

Згода будує, а незгода руйнує.

Лагідні слова роблять друзів, а гострі слова — ворогів.

Слова ласкаві, а думки лукаві.

Що посієш, те й пожнеш.

На язиці густо, а на ділі пусто.

Не одежа красить людину, а добрі діла.

Найкращий характер у тієї людини, яка ніколи не ображає інших.

Роби добро, щоб люди про тебе добре говорили.

Хто багато говорить, той мало робить.

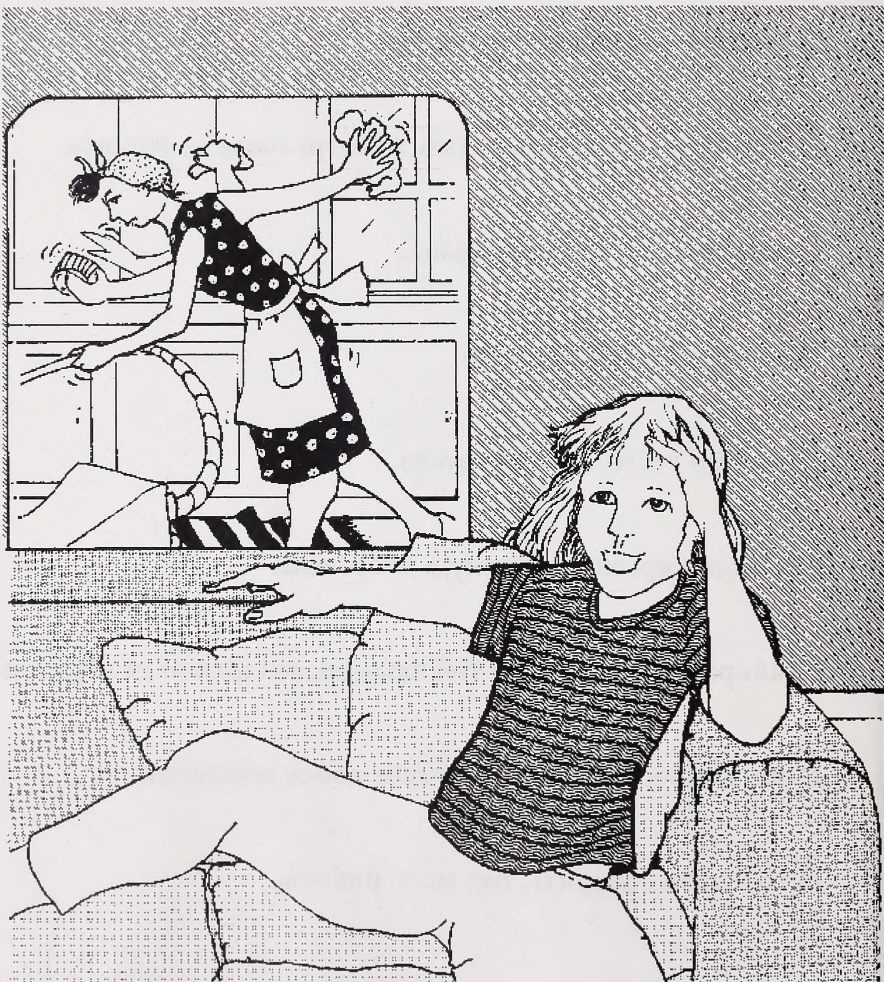
Недогадлива

Була субота. Настя сиділа у кріслі й читала книжку. Мама мила в кухні підлогу. Утомлена, вона раз у раз зупинялася, розгинала спину.

Дівчина попросила її:

— Мамо, ти посиди трохи. Не треба так поспішати.

Та мама поспішала. Сьогодні вона з донькою має йти в кіно.

Рисувала Барбара Гартманн.

І. Костиря

За хвилину Настя знову сказала:

— Мамо, ну відпочинь трохи!

Але мама мовчки помила підлогу. Потім почала мити вікно в кухні.

Настя відклала книжку, ходила за матір'ю, заглядала то з одного, то з другого боку та говорила:

— Хіба все треба робити сьогодні? Можна й завтра прибрати в кухні.

А мама чомусь посміхалась і прибирала далі.

Пообідавши, Настя почала швидко вдягатися. А мама наче навмисне шукала собі якоїсь праці: мила тарілки, виделки й ложки, витирала стіл.

Донька нарешті розсердилася:

— Мамо, потім почистиш! Ти вже стомилася! У кіні будеш спати і скажеш: «Нецікаво!»

Мати сумно глянула на доньку:

— Ти, Насте, наче й жалієш мене, але жаліти по-справжньому не вмієш.

— А як треба жаліти? — запитала недогадлива Настя.

У неї високо піднялися тонкі брови. Дівчина замислилася, але не могла догадатися, як же треба жаліти маму. Догадатися ж було зовсім неважко.

ДОНЬКА

Японські

Один японський імператор мав велике багатство. У його палаці були зібрані чудові порцелянові вази. Їх було двадцять. Ці вази були найгарніші в цілій його державі. Та одного разу сталася біда. Слуга імператора випадково розбив одну вазу. Імператор страшенно розгнівався. Він наказав убити слугу.

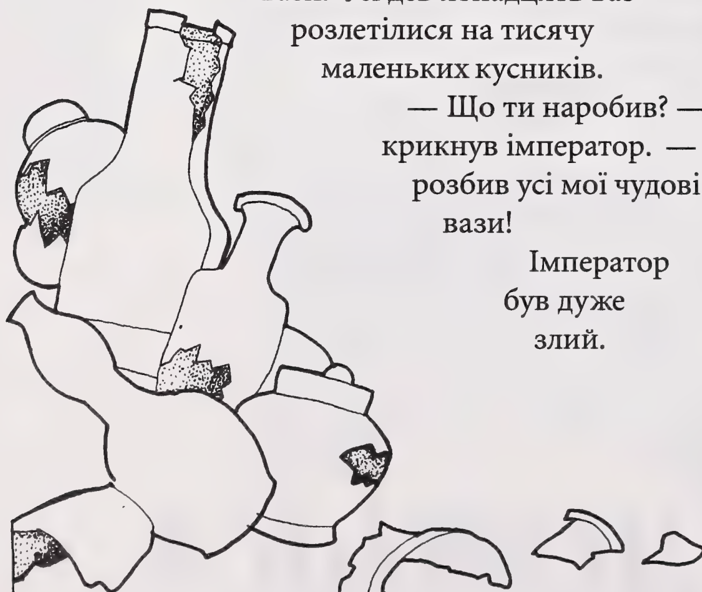
На другий день винного повинні були вбити. У цей самий час прийшов до імператорського палацу старий священик. Священикові було тяжко йти. Він підпирався палицею.

— Імператоре! — сказав священик. — Я знаю, як направити розбиту вазу. Заведіть мене до залі, де стоять вази.

Старого священика завели до залі. Не встиг він увійти, як замахнувся палицею й розбив усі вази. Усі дев'ятнадцять ваз розлетілися на тисячу маленьких кусників.

— Що ти наробив? — крикнув імператор. — Ти розбив усі мої чудові вази!

Імператор був дуже злий.

Рисувала Барбара Гартманн.

Бляншет

— Я тільки виконав мій обов'язок, — відповів священик. — За ці вази ти міг убити ще дев'ятнадцять слуг. Тепер вистачить одного мого життя. Бери моє життя!

Це були дуже мудрі слова. У цих словах була сила людини.

— Священику, — сказав імператор, — ти говориш правду. Усі ці вази менше варті, ніж одне життя людини!

Імператор помилував свого слугу, що ненароком розбив вазу. Також він помилував і сміливого священика.

ВАЗИ

Лісоруб і

Дійові особи
Розповідач.
Лисиця.
1-й мисливець.
2-й мисливець.

Розповідач. Одного разу мисливці полювали в лісі на лисицю. Довго втікала лисиця від мисливців. Вона дуже втомилася.

Лисиця. Ох, пропала я! Не можу більше бігти. Ноги мої болять. Ой-ой-ой! Біда! Як упіймають мене мисливці, то вб'ють. Ой! Де мені сховатися?

Розповідач. Раптом лисиця побачила лісоруба між деревами. Підбігла вона до нього.

Лисиця. Добридень, лісорубе!

Лісоруб. Добридень, лисице!

Лисиця. Добрий лісорубе, за мною біжать мисливці. Зараз вони тут будуть. Сховай мене! Зроби добре діло.

Лісоруб. Добре! Я врятую тебе. Біжи в мою хату. Сховайся там. Вони тебе в моїй хаті не знайдуть.

Лисиця. Дуже тобі дякую!

Розповідач. Забігла лисиця до лісорубової хати. Почала оглядатися навкруги.

Езоп

Рисувала Барбара Гартманн.

ЛИСИЦЯ

Лисиця.	Ох, не подобається мені ця схованка. Та що робити? Але треба глянути, що робиться надворі. Подивлюсь обережно у вікно.
Розповідач.	Дивиться лисиця у вікно й бачить, як до лісоруба підбігли мисливці. Почала вона слухати, про що вони говорять.
1-й мисливець.	Добридень, лісорубе!
Лісоруб.	Добридень, мисливці!
2-й мисливець.	А чи бачив ти тут лисицю?
Лісоруб.	Ні, не бачив. (*А сам рукою показує на хату, де сховалася лисиця*).
1-й мисливець.	Чи вона десь тут сховалася?
Лісоруб.	Ні, тут її немає. (*А сам знову рукою показує на хату, де сховалася лисиця*).
2-й мисливець.	(*Говорить до першого мисливця*). Що він показує? Я не розумію.
1-й мисливець.	Цей лісоруб нічого не знає. Швидко біжімо далі!

Розповідач. Мисливці побігли далі. Лисиця вийшла з хати й пішла геть. Вона навіть не глянула на лісоруба.

Лісоруб. Гей, лисице! Уже йдеш? Навіть подякувати мені не хочеш?

Лисиця. Я подякувала б тобі щиро, коли б твої руки були в згоді з твоїми словами. Але я не шаную тих, хто говорить одне, а робить друге. Слова твої солодкі, але вчинки погані. Прощай!

Украла

Учитель увійшов до кляси. Він відразу помітив, що там робиться щось недобре. Діти обступили когось і голосно про щось говорили. Та зрозуміти вчитель нічого не міг. Раптом хтось із дітей побачив учителя і крикнув:

— Учитель прийшов!

Діти повернулись до вчителя.

Учитель підійшов і спитав:

— Що тут у вас сталося?

Усі мовчали. Діти стояли біля однієї парти. За тією партою сиділа Олександра.

Олександра була в першій клясі. Її батько був бідний п'яниця. Вона сиділа за партою з низько опущеною головою. Обличчя її було біле, як крейда. Вона міцно трималася руками за парту, немов хтось хотів тягти її кудись.

Учитель ще раз запитав:

— Що тут у вас сталося?

Рисував Йоргос Заркадас.

Озвалась Пріська, подруга Олександри. Батько Пріськи був багатий. Пріська була повна, добре годована дівчина. Вона завжди приносила з дому смачну їжу. В її торбі можна було знайти пиріжки, сандвічі й коржики. Пріська погано вчилась і завжди сміялась.

— Та Олександра, — почала говорити Пріська й засміялась.

Учитель запитав:

— Що Олександра?

— Украла в мене хліб! — сказала Пріська і знову засміялась. Її нерозумні очі від сміху сховалися в повних щоках.

Ця звістка здивувала вчителя. Такого у школі ще не було. Учитель знав, що не всі діти були «святі». Та у школі всі були чемні. За Олександру він ніколи нічого поганого не чув і не думав. Вона була добра дівчинка. Правда, трохи боязлива, бо її налякав батько-п’яниця.

Учитель глянув на Олександру й запитав:

— Олександро, чи це правда?

Вона мовчала й сиділа, як кам’яна. Учитель зрозумів, що Пріська сказала правду. А Пріська казала далі:

— Вона не вперше це краде. Уже кілька разів крала з моєї торби. Та я все мовчала. А сьогодні... Бачу, вхопила вона хліб та й вибігла зі школи надвір. Заховалась вона за дерево і їсть. Прибігла я до неї, а вона злякалася та й просить: «Не кажи вчителеві!»

Учитель ще раз запитався:

— Олександро, чи це правда?

— Та що там її питатися? Хіба й так не видно, що це правда? Бач, що вигадала — красти! Її треба зі школи вигнати! — закричав один хлопець.

Школярі всі закричали:

— Треба! Треба!

Учитель запитався дітей:

— Чому це так?

— А тому, що вона краде!

Хтось крикнув:

— Уже скоро нічого не можна буде й залишити у школі!

— Не хочемо, щоб учнів називали злодіями, — говорили інші.

Учитель вислухав усіх і сказав:

— Ось що, дівчата і хлопці. Ви вже готові вигнати Олександру зі школи. Та ви не знаєте, що насправді сталося. Може, воно й не так було? Треба послухати, що скаже Олександра.

Один хлопець закричав:

— Та що там слухати, хіба й так не видно?

Хтось із дітей закрив йому рота:

— Мовчи! Учитель правду каже. Треба послухати, що Олександра скаже.

То була найтяжча хвилина для Олександри. Усі діти замовкли. Їхні очі уважно дивилися на неї. Вона й тепер сиділа, немов кам'яна. Олександра сховала голову між плечі і прижмурила очі. Вона тремтіла від страху, немов хтось хотів її побити, хоч вона добре знала, що у школі нікого не б'ють.

Заговорив учитель:

— Що ж, Олександро? Кажи — ми чекаємо.

Дівчинка мовчала. Учитель сказав знову:

— Не думай, що ми всі хочемо зла тобі. Ми тільки хочемо знати правду. Може все це зовсім і не так. Я думаю, що це не так.

Олександра почервоніла, але мовчала далі. Учитель заговорив знову:

— Еге, я думаю, що це не так. Мені здається, що Пріська помилилась. Ні, ти невинна.

Олександра нахилилась до самої парти.

— Напевно, ти свій хліб їла. Я ніколи не повірю, що ти можеш украсти. Ну, не плач, якщо це неправда!

— Правда! Правда! — скрикнула Олександра. — Я вкрала!

Дівчинка заплакала ще дужче. У великій клясі стояло мовчки шістдесят школярів. Серед них, припавши головою до парти, гірко плакала маленька дівчинка.

Плакала вона довго. Усі мовчали. Ось Олександра трохи заспокоїлась. Тоді вчитель сів коло неї й запитав:

— Нащо ти це зробила?

Вона знову мовчазно опустила голову. Учитель бачив, як важко було дівчинці визнати свою вину. Тепер їй було ще важче сказати, чому вона це зробила. Та вона перемогла себе. Кілька разів вона починала говорити. Нарешті вимовила:

— Я їсти хотіла...

— Хіба ти вдома не їла?

— Не їла.

— Чому?

Олександра тихо сказала:

— У нас... у нас нема нічого їсти... Батько нічого... не приносить... усе пропиває... Ми їмо сухарі вже другий тиждень.

Більше вона не могла вимовити ні слова. Сльози залили її обличчя.

Давно був час починати науку. Учитель тихо взяв Олександру за руку й повів до своєї хати. Щоб дівчинка заспокоїлась, учитель сказав їй кілька ласкавих слів.

Повернувся вчитель до кляси і здивувався. Десяток рук простягнулись до нього, і в кожній руці була якась їжа.

— Візьміть! Дайте Олександрі! Хай поїсть!

Учитель глянув на дітей. Хлопці сиділи тихо. Деякі дівчата плакали. Він забрав усе, що дали діти, і поніс Олександрі. Дівчинка підвела голову і знову заплакала. Учитель спробував розвеселити дитину та з того нічого не вийшло.

Діти проспівали молитву. Пізніше вчитель привів Олександру до кляси.

Пройшло багато часу, та Олександра все ще соромилась глянути на вчителя. У школі про цей випадок давно забули. Ніхто ніколи не нагадував про це Олександрі. Та дівчина не забула. Від того часу вже ніщо не могло спокусити її вкрасти.

Рисував Йорґос Заркадас.

Дівчата-подруги часто ділилися з нею всім, що мали. Але вона рідко коли щось брала, хоч часто їла тільки сухий хліб.

Цього року Олександра має останній іспит. Вийде вона зі школи розумною, правдивою й чесною людиною.

Гірка

Дивно, але інколи якась звичайна річ може зовсім змінити погляди людини, змінити її переконання. У даному випадку ця річ — сміття,

неприємний смердючий знак людського існування. А сталося ось що.

◈

Лижвяний вікенд! Кожного року в нашій школі є лижвяна поїздка в гори. Ентузіясти лижов, учні та вчителі-опікуни, виїжджають на декілька днів у гори, щоб спускатися на лижвах і добре відпочити. Звичайно, усі знають, що це дуже корисно. Це не тільки добра нагода подихати свіжим гірським повітрям і вправлятися на лижвах, але й нагода весело провести час і краще пізнати один одного.

Та прикрий випадок, який стався під час однієї лижвяної поїздки, ми ніколи не забудемо.

◈

Цього року, як завжди, виїхало кілька автобусів. Їхати в гори треба більше, ніж чотири години. Тому кожний із нас приготував собі все необхідне в дорогу: жвачки, цукерки, горіхи, шоколяд, чіпси, сандвічі, содову воду, овочі. Ми також узяли із собою журнали, авдіокасети, карти і плейєри, щоб весело провести час у дорозі.

Нарешті приїхали в гори. Ледве автобуси зупинились, як усі швидко встали зі своїх місць і почали збирати свої речі. Зрозуміло, що після довгої їзди всім хотілося скоріше висісти з автобуса.

Я сиділа ззаду, тому мусила чекати, доки всі вийдуть. Біля автобуса на мене чекали подруги.

— Людо, скоріше! Поспішай! Ми вже хочемо на лижви! — кричали вони.

— Іду! Іду! Ой!

Дарія Порохівник

— Що сталося?

— Ой! Я забула в автобусі свій квиток на підіймач! Зараз повернуся. Почекайте на мене.

— Швидше! — закричали подруги разом.

Я ввійшла в той самий автобус, з якого щойно висіла. Але тепер він виглядав зовсім інакше. Неначе ураґан пролетів! Усюди папірчики від цукерок і шоколяду, лушпиння від горіхів, розсипані чіпси, шматки сандвічів, порожні пляшки, соломки, жвачки. Усюди сміття! Жах було дивитися!

«Але... що? — подумала я. — Це між нами нормальна поведінка. Чому я мушу перейматися, коли всі так роблять?»

Але мене трохи гризла совість, особливо після всіх тих розмов про те, що треба берегти чистоту навколишнього середовища. На хвилинку я пригадала фільм, який ми бачили у клясі про накопичення сміття й забруднення плянети.

Чи не час уже комусь виступити проти цієї нашої поведінки в автобусах? Але хто це зробить? Будуть сміятися. Скажуть, що це підлизування до вчителів.

— Людо! Що ти там робиш? Уже всі пішли на підіймач! — кричала мені моя подруга Петруся.

— Уже йду! Я знайшла свій квиток. Ану, хто скоріше взує чоботи!

Ми засміялися й побігли доганяти наших друзів.

◈

НАУКА

Сіли на підіймач і відразу забули про всі турботи. Навколо під сонцем блищав брилянтами білий сніг. Зелені ялинки покрили гори. Ми дихали свіжим повітрям. Напевно, багато з нас подумало, як приємно бути серед чистої природи.

— Чудово! Я хотіла б тут бути цілий тиждень, — сказала Ніна.

— Добре було б частіше їздити в гори, — додала Петруся.

Ми ввесь день спускалися на лижвах, почуваючи себе бадьорими й щасливими.

Увечері всі пішли до ресторану-шале на вечерю. Будинок ресторану-шале був модерного стилю з великими вікнами, що відкривали чудовий вид на ліс і гори. Вечеряли у веселому товаристві й дивились, як група сарн шукала собі поживи у снігу. Слухали також різні цікаві пригоди друзів у горах.

— Ми мали щастя, — розповідали одні. — Ми бачили малого ведмедика з підіймача. Він підійшов близько до ресторану. Але ж ми сміялися з нього! Увесь час він пробував вилізти на плятформу, де стоять баки для сміття, але не міг. Він кілька разів падав із плятформи й був цілком покритий снігом. Ми його назвали Смітюхом.

Після вечері ми пішли на прогулянку. Пішли стежкою за рестораном-шале. І тут, біля великих баків для сміття, ми зустріли малого ведмедика, про якого чули в ресторані. Смітюх виліз на плятформу й з усієї сили пробував відкрити чи перевернути бак зі сміттям. Він був голодний і шукав поживи. Усім нам було смішно дивитися, як він

ходив біля баків для сміття й лапою перевертав їжу. Потім ми почали допомагати Смітюхові. Ті, що мали із собою їжу, кидали в його сторону яблука, цукерки, сандвічі, чіпси. Смітюх смачно їв наші подарунки.

Рисував Йоргос Заркадас.

Наступного дня ми знову спускалися на лижвах, а ввечері треба було повертатися додому. Коли біля готелю ми чекали на автобуси, то почули страшну вістку. Нашого малого ведмедика Смітюха застрілили!

— Не було іншого виходу, — пояснив лісник. — Він був небезпечний, бо дуже ліз до людей. Ми не могли довше ризикувати. Колинебудь він чи його мати-ведмедиця могли напасти на людей.

Ми стояли німі від шоку. Невинний звір, який так нас смішив, загинув. Хто в цьому винний?

— Нам також дуже його шкода, — сказав лісник. — Але, бачите, цю трагедію спричинила людська недбайливість. Люди розкидають сміття. Звірі звикають до того, що біля людей вони легко можуть знайти поживу. А тоді стають дуже небезпечними.

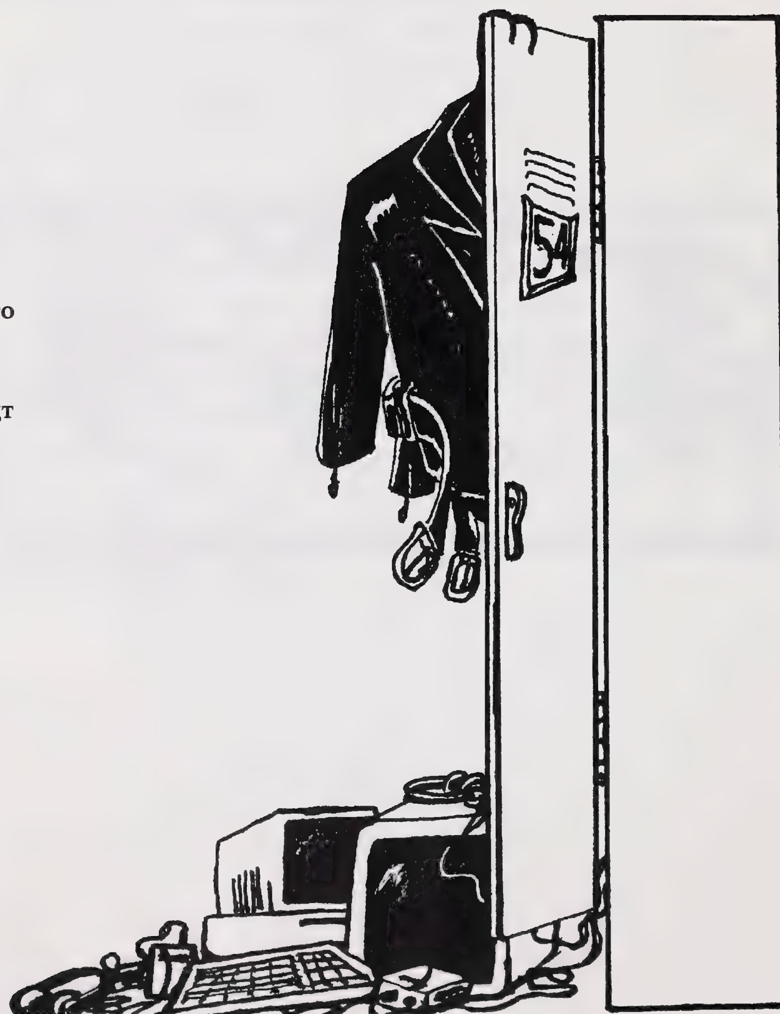
Під'їхали автобуси. Відчинилися двері. Наш автобус був такий самий брудний, яким ми його залишили. Ми раптом зрозуміли, що також винні у трагедії, яка сталася з малим веселим ведмедиком.

Рисував Орест Васараб.

Помста

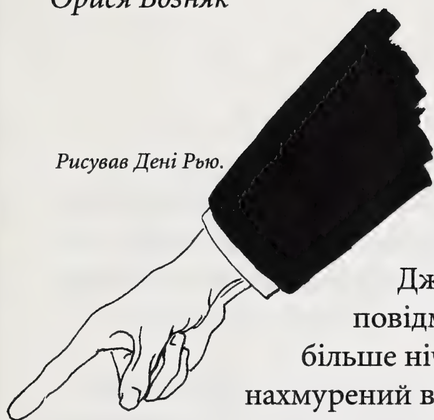

Рисував Дені Рью.

– Виймайте все! Кидайте на підлогу! Нічого в шафках не залишайте!

У коридорі середньої школи імени Емілії Ергардт нікого не було, крім директора школи пана Джонсона, шкільного господаря пана Чіверза та поліцая Міллера.

Орися Возняк

Рисував Дені Рью.

Це голос Міллера командував проведенням обшуку шафок для одягу учнів дев'ятої кляси. Пару хвилин тому пан Джонсон сказав учням повідмикати замки до своїх шафок і більше нічого не говорив. Але нахмурений вигляд на його обличчі казав учням не питати, бо справа виглядала дуже поважно.

Незадовго на підлозі зросла велика купа всіляких плащів, жакетів, чобіт, рукавиць тощо. Коли відчинили двері до шафки число п'ятдесят чотири, щось виглядало не так, як має бути. Тут були нетипові шкільні речі: малий комп'ютер, три нові шкірянки різних розмірів, чотири годинники, п'ять портативних плейєрів, яких десять музичних відеокасеток, мініятюрний телевізор-радіо та інші менші речі.

Міллер побачив маєток, якого він шукав, і підбіг до шафки число п'ятдесят чотири.

— Чиї це речі?

— Я не знаю, — сказав пан Джонсон. — Запитаймо.

Пан Кришевський якраз говорив про географію Африки, та показував на карті пустелі південної частини, коли пан Джонсон, без жодного привіту, зайшов до кляси.

— Я хочу чути правду, і я хочу чути її негайно! Хто має шафку число п'ятдесят чотири?

Тихо. Ніхто не признавався.

— Пане Кришевський, — спитав Джонсон, — чи ви маєте список?

— Так, маю. Одну хвилинку, будь ласка.

Очі учнів бігали від особи до особи, ніби питаючи, що діється. Часто очі падали на Джіма, бо він був провідником кляси. Він же — голова шкільного уряду, капітан шкільної баскетбольної дружини. Взагалі, один із кращих учнів, коли йшлося про оцінки. Але він знизував плечима, не знав у чому справа.

Погляди зупинялися також на Григорієві. Але не тому, що учні дивились на нього з пошаною. Уже звикли рівняти його з бідою. Це була не Григорієва вина, що до його родини вчепилося нещастя. Через те нещастя Григорій передчасно «виріс», мусив стати самостійним. Він не мав ані часу, ані грошей на такі люксусові справи, як шкільні спортові дружини, модний одяг і найновіші розваги. Його часто не було у школі. А коли приходив, дівчата завжди щось шептали та сміялися, коли біля нього проходили. А хлопці вважали його за чужого й навіть не розмовляли з ним. Григорій переважно був самітний.

Григорій був найстарший із п'яти дітей. Три роки тому захворіла його мама. Майже рік лежала в лікарні, мучилася поки не померла. А тато, нібито з тієї журби, з переживання, часто любив собі випити горілки. Бувало два-три дні навіть не приходив додому. Відповідальність найстаршого Григорія була велика й несправедлива. Але він ніколи не нарікав, тільки мовчав і робив, як знав, бо боявся, що розлучать дітей. Йому, як і покійній мамі, хотілося тримати всіх удома.

— Пане Кришевський, не турбуйтеся. Ця шафка призначена мені, — признався тихо Григорій.

— Тобі? — не віряча спитав пан Джонсон. — Чому ти скоріше не признався?

— Я зовсім забув, що це моє число.

Усі учні знали, чому, бо він не мав нічого там складати — ні плаща, ані чобіт...

— Ходи зі мною! Розмову продовжимо в моєму кабінеті, — сказав пан Джонсон.

Був у тій клясі ще один такий хлопець, що вже здавна заслужив собі репутацію бешкетника. Це був такий собі зухвалий, капосний та безсумлінний хлопець. Він міг би красти від сліпого каліки й тішитися своїм успіхом. Це був Дем'ян.

Можливо, був час, коли Дем'ян міг був змінитися, виправитися, але не було кому про це подбати. Його батько часто виїжджав з дому на працю, мама також працювала — вечорами. Дем'яна лишала вона в сусідів. Не можна сказати, що Дем'яна не доглядали добре. Він завжди мав найновіші забавки, мав що їсти. Якщо не подобалося те, що було, мав гроші, щоб купити, що хотів. Одяг у нього завжди був новий, модний і дорогий, бо грошей у його батьків не бракувало.

Дем'янові було шість років, коли він уперше вкрав гроші — п'ятдесят долярів від сусідки. Мама відразу прийшла додому з роботи, щоб покарати його. Коли мав дев'ять років, уломився до чужої хати зі старшими хлопцями — поліцаї привели його додому. Тато навіть тиждень раніше прилетів з Нью-Йорку, де він був на праці, щоб його покарати. Два роки після того чужий чоловік знову привів його додому, бо Дем'ян пробував украсти його авто. На щастя, він не зумів цього зробити, і чоловік мав добре серце.

◈

Речі, які знайшли у Григорієвій шафці, були вкрадені. Поліція вже давно їх шукала. Донощики сказали поліції шукати речі саме в цій школі та в цій клясі.

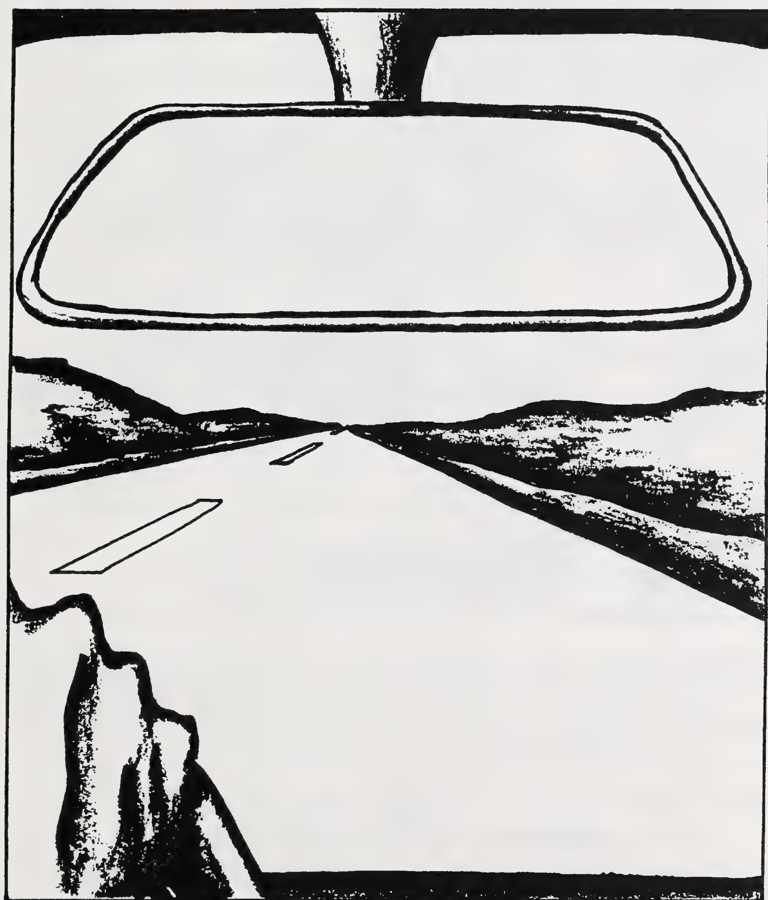
Пригода з украденими речами була неприємною для Григорія. Йому було дуже прикро, що його підозрівають у цьому злочині. Усі учні знали й вірили, що Григорій був невинний. Знали, хто насправді був винний, але ніхто нічого не казав. Ніхто за Григорія не заступався. На щастя Григорій був замолодий, щоб його судити в суді для повнолітніх. Та й не було досить доказів, що саме він украв знайдені речі, і не було ніяких свідків. Григорій якось із того всього виплутався.

◈

Цей випадок стався майже десять років тому...

Поліцай зупинив синє спортове авто, яке з шаленою швидкістю мчало по вулиці, де не можна було їхати швидше, ніж шістдесят кілометрів на годину. Він підійшов до водія авта. Суворо глянув на особу за кермом, і його душа зраділа. Григорій пізнав Дем'яна...

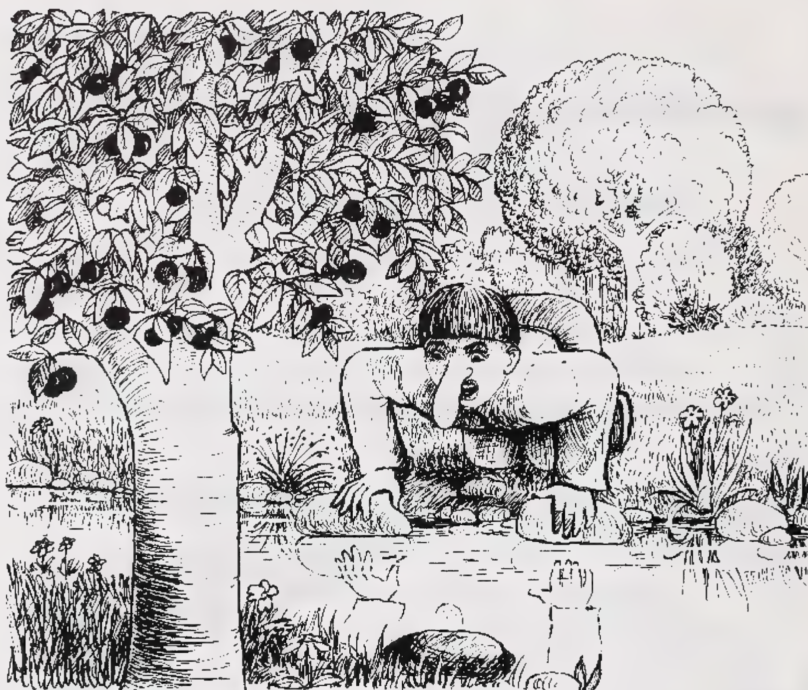
◈◈◈

Рисував Дені Рью.

ЗАЧАРОВАНІ

Колись давно жили два чоловіки. Один із них був великий багач. Він мав гарний замок і багато грошей. Другий був бідний. Жив він у бідній хаті. Мусив тяжко

Рисував Йоргос Заркадас.

працювати на полі. Бідному чоловікові допомагав його син Івась. Це був гарний, сильний і добрий хлопець. Івась виріс і міг уже сам працювати на полі. Одного разу батько покликав сина до себе. Батько був уже старий і хворий.

— Сину, я помираю, — сказав він Івасеві. — Не лишаю тобі ні гарного замку, ні грошей. Лишаю тобі лише один скарб. Скарб малий, але має велику вартість. Коли я помру й мене поховають, піди до яблуні, що росте перед хатою. Копай там, аж поки не знайдеш скарб. Скарб той допоможе тобі стати багатим.

Амі С. Педерсон

Помер батько. Зажурився Івась. На другий день по похороні Івась пригадав батькові слова. Узяв він лопату й пішов шукати скарб. Незабаром викопав він залізну скриньку.

«Якщо в ній повно золотих грошей, — подумав Івась, — то я справді стану багатим. От тоді я зможу одружитися з Галею».

Галя була одинока дочка великого багача. Була вона дуже гарна. Тому що дівчина була багатою й гарною, вона ніколи не дивилась на бідного Івася.

Відкрив Івась скриньку й дуже здивувався. У скриньці не було грошей. На самому дні скриньки лежали ловецька сурма з коров'ячого рогу, старий ремінець та шкіряна торбинка. Заглянув Івась у торбинку і знайшов там один золотий гріш.

«Не дуже я став багатий!» — сумно подумав Івась.

Узяв Івась ловецьку сурму з коров'ячого рогу й засурмив у неї. Раптом усе подвір'я заповнило військо. Івась дуже злякався.

Отаман війська підійшов до Івася, віддав йому честь і запитав:

— Що прикажеш нам, пане?

— Я не знаю, — відповів зляканий Івась.

Схопив Івась сурму й засурмив із другого кінця. Ураз військо зникло. Подвір'я знову стало порожнє.

ЧЕРЕШНІ

«Ага, тепер буду знати, хто мені допоможе в біді», — подумав хлопець.

У той самий день підійшов до Івасевої хати дідусь. Він був старий, голодний і втомлений.

— Добрий чоловіче, — каже дідусь до Івася, — багато кілометрів я вже пройшов, але нічого ще не їв і не пив. Не в силі я далі йти. Дай мені золотий гріш, щоб я купив собі щось поїсти.

«Цей бідний дідусь бідніший за мене», — подумав Івась і віддав йому єдиний золотий гріш, що лежав у шкіряній торбинці.

Та що за диво сталося! Не встиг Івась вийняти золотий гріш, як на його місці в торбинці з'явився другий. Дав він і цей другий гріш дідові. Дідусь подякував Івасеві й пішов. Хотів хлопець викинути шкіряну торбинку, бо була вона дуже стара, та заглянув він ще раз у неї. Дивиться, а там лежить ще і третій золотий гріш. Зрозумів Івась, що торбинка ніколи не буває порожньою. Отож він дійсно був багатим чоловіком.

Вирішив тоді Івась одружитися з гарною й багатою Галею, яку дуже любив. Купив собі новий одяг і пішов до неї. Галя дуже здивувалася, коли почула Івасеві слова.

— Звідки ти візьмеш грошей для дружини? — спитала дівчина й засміялася.

Івась розповів їй про чарівну торбинку. Обіцяв він Галі стати ще багатшим, ніж її батько.

Галя була дуже розпещена. Вона любила гарно вдягатися й добре їсти. Коли вона почула про чарівну торбинку, очі в неї засвітилися. Вирішила вона за всяку ціну здобути ту шкіряну торбинку.

— Любий Івасю, — сказала лагідно Галя, — обіцяю тобі бути твоєю дружиною, якщо даси мені цю торбинку.

Івась мав добре серце.

— Візьми собі цю торбинку, Галю, — сказав він. — А я піду до твого батька попросити дозволу на одруження з тобою.

— Що? Що? — закричала Галя, коли вже сховала шкіряну торбинку. — Забирайся геть звідси! Я зараз покличу слуг, щоб вони викинули тебе.

— Галю, ти ж обіцяла вийти за мене заміж! — сказав здивований Івась. — І взяла мою чарівну торбинку!

— Ти, диваку! — сердито крикнула дівчина. — Забирайся геть звідси! Швидко!

Бідний Івась пішов сумний додому. Дивувався він, як така гарна дівчина може бути такою злою.

Згадав він ловецьку сурму. Засурмив. Негайно з'явилося військо.

— Що прикажеш нам, пане? — спитав отаман.

— Ходіть зі мною! — наказав Івась.

З великим військом Івась повернувся до замку. Галині слуги побачили військо й порозбігалися.

— Я повернувся й ще раз прошу тебе вийти за мене заміж, — сказав Івась гордій дівчині. — Ти забрала мою шкіряну торбинку. Але я маю велике військо.

— Добре, я погоджуюсь, — лагідно відповіла хитра Галя. — Я вже давно хотіла вийти за тебе заміж. За те, що я спершу прогнала тебе, не гнівайся. Я лише хотіла перевірити, як сильно ти мене любиш. Івасю, скажи, як і де ти дістав стільки війська?

Добрий Івась розповів їй про чарівну ловецьку сурму. Сказав також і про те, що як засурмити з другого кінця, то військо зникне.

— Дай мені цю ловецьку сурму, — попросила Галя.

Довірливий Івась дав їй ловецьку сурму. Галя сурмила так довго, аж поки все військо не зникло. Тоді дівчина замкнула сурму разом із торбинкою.

— Забирайся! — закричала вона знову на Івася. — Насмілишся прийти ще раз, мої слуги тебе заб'ють!

Пішов Івась додому. Утратив він шкіряну торбинку, утратив він чарівну сурму. Утратив і Галю.

Сів він під яблунею та й думає, що тепер йому робити. Згадав про ремінець. Може, ремінець якось допоможе йому! Підв'язався він ремінцем, але нічого не помітив.

«Це, мабуть, не чарівний ремінець», — подумав Івась.

Не міг заспокоїтися хлопець. Вирішив ще раз побачитися з Галею. Хоч слуги його заб'ють, але він мусить поговорити ще раз із нею.

Прийшов до замку. Навколо стоять слуги. Злякався Івась, але йде далі.

Та що це? Іде він до дверей, а на нього ніхто не звертає уваги.

«Я, напевно, невидимий! — подумав Івась. — Це, мабуть, ремінець має таку силу».

Пішов він тепер сміливо просто до Галиної кімнати. Зачинив за собою двері і аж тоді зняв ремінець.

— Ах, Боже! — скрикнула злякана Галя. — Як ти прийшов сюди? Як це мої слуги не бачили тебе? Та й я лише тепер тебе побачила.

Івась засміявся й показав їй ремінець.

— Ось цей ремінець чарівний. Востаннє я тебе питаю, чи будеш моєю дружиною? Я люблю тебе, Галю!

— Так, — відповіла хитра дівчина. — Ти такий відважний, що кожна дівчина хотіла б вийти за тебе заміж. Прошу тебе, дозволь мені підв'язатися цим ремінцем. Цікаво мені знати, як то бути невидимою!

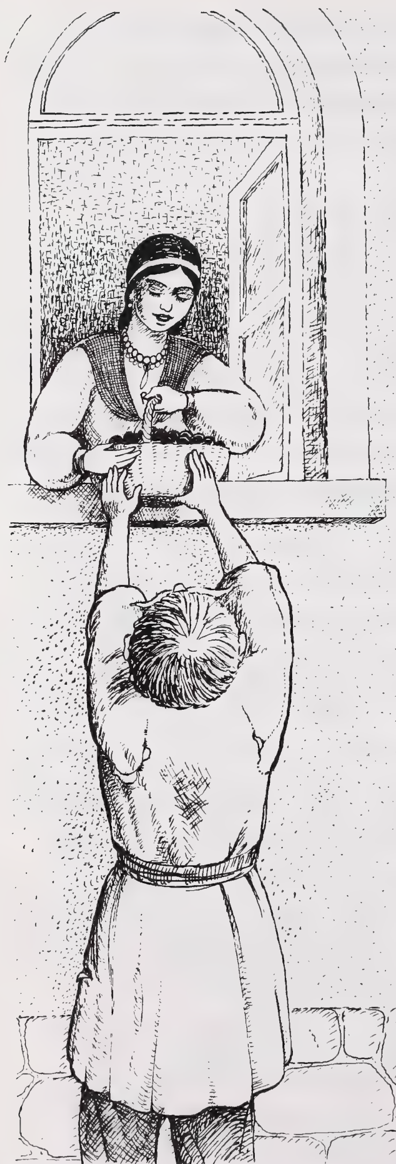
Знову повірив їй Івась. Підв'язав дівчину ремінцем. У цю ж хвилину вона підбігла до вікна й покликала слуг. Коли слуги прийшли, вона зняла ремінець. Сховала його там, де вже були шкіряна торбинка та ловецька сурма. Не мав Івась часу і слова сказати. Схопили його слуги й вигнали із замку. Крізь вікно чути було Галин сміх.

Розчарований Івась пішов геть. Ішов, ішов і зайшов у великий сад. Сів собі під деревом і заснув. Прокинувся аж під вечір. Захотів він їсти. Оглянувся довкола й побачив, що спав під черешневим деревом. Подивився хлопець угору, а на дереві повно смачних червоних черешень.

«З'їм я трохи черешень», — подумав він.

Нарвав Івась черешень і почав їсти. Тільки з'їв трохи, як раптом щось дивне почув у носі. Здалося йому, що його ніс почав рости. Так, він дійсно ріс! Що це таке? Сів Івась і гірко заплакав. А ніс виріс такий довгий, як хобот у слона.

Рисував Йорґос Заркадас.

Недалеко від дерева протікав струмок. Івась страшно хотів пити. Лише доторкнувся хлопець до води, і ніс почав зменшуватися. П'є він воду, п'є, а ніс стає менший і менший. Ось уже зовсім став такий, як був. Зрадів Івась! Дуже цікава думка прийшла йому в голову.

«Оце буде заслужена кара для такої гордої дівчини, як Галя!» — весело подумав він.

Нарвав Івась черешень. Переодягнувся, замаскувався й пішов до замку, де жила Галя.

— Черешні! Червоні смачні черешні! Хто купить черешні? — кричав Івась.

Галя дуже любила черешні. Через відчинене вікно вона покликала Івася.

— Я куплю всі твої черешні, — сказала вона й дала йому золотий гріш з Івасевої торбинки. Схопила вона черешні й почала їх їсти. Івась сховався за кущ і чекав. Не довго довелося йому чекати. Почув він крик і плач Галі.

— Ой! Ой! Ой! Мій ніс! Що сталося з моїм носом?

Виглянув Івась із-за куща й засміявся з Галиного носа. Той ніс висів аж до самої землі. Галя бігала по кімнаті й голосно кричала. На її крик прибіг батько та всі слуги. Батько відразу ж послав по лікаря. Та ніякі ліки не допомагали дівчині. Лікар сказав, що треба відрізати ніс. На це не погоджувались ані Галя, ані її батько.

Дівчина була у великому горі.

— Тепер уже ніхто не схоче одружитися зі мною! — гірко плакала вона.

Одного разу прийшов у замок якийсь дідусь із довгою бородою.

Сказав дідусь, що має чарівну воду. Ця вода лікує все на світі. Слуги повели дідуся до Галі. Він подав їй пляшку із чарівною водою. Дівчина почала пити воду, і ніс почав ставати меншим. Незабаром вона знову стала гарною. Дуже зраділа Галя.

— Тепер проси, що хочеш у нагороду, добрий дідусю, — мовив Галин батько. — Я багатий і добре заплачу тобі.

— Не треба мені грошей, — відповів дідусь. — Я чув, що ваша донька має три речі — шкіряну торбинку, ловецьку сурму й ремінець. Ці речі я хотів би мати.

— І більше нічого? — запитав здивований батько.

— Принеси, доню, ці три речі, — сказав він Галі.

Галя розплакалась.

— Не можу їх я вам дати, дідусю, — говорила вона з плачем. — Усі ті речі не мої. Вони належать одному хлопцеві. Він хотів одружитися зі мною. Він любив мене. А я поводилася з ним дуже погано. Може, він ще

повернеться, і я зможу віддати йому його речі. Тому проси, добрий дідусю, чогонебудь іншого.

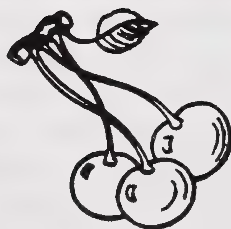
У цю хвилину старий дідусь зірвав із себе сиве волосся й бороду. Перед Галею стояв гарний молодий Івась.

— Я повернувся, — сказав Івась. — Бачу, що ти, Галю, зрозуміла свою помилку. Можеш тримати мою шкіряну торбинку, ловецьку сурму й ремінець, якщо схочеш бути моєю дружиною.

— Хочу! Хочу! — радісно сказала дівчина.

Цього разу вона вже дотримала свого слова. За свою гордість вона дістала справедливу кару. Тому тепер Галя була доброю Івасевою дружиною. Вони жили разом довго й щасливо.

Рисував Йорґос Заркадас.

Кінь та

Дійові особи

Розповідач.
Кінь.
Осел.
Селянин.
Сусід.

Розповідач. Жив собі селянин. Мав він коня та осла. Кожного ранку селянин їздив із сусідом до міста продавати городину. Він накладав на осла й коня багато тяжких кошиків. Одного разу осел захворів. Він ледве-ледве йшов.

Осел. Коню! Прошу допоможи мені трошки. Я сьогодні не в силі нести так багато кошиків. Я такий хворий.

Кінь. Як же я тобі допоможу?

Осел. Прошу, візьми два кошики з моєї спини. Тоді мені буде легше.

Кінь. Ти що, здурів? Я й так багато несу!

Осел. Але ти сильніший від мене. І ти не хворий. Прошу тебе, візьми хоч один кошик.

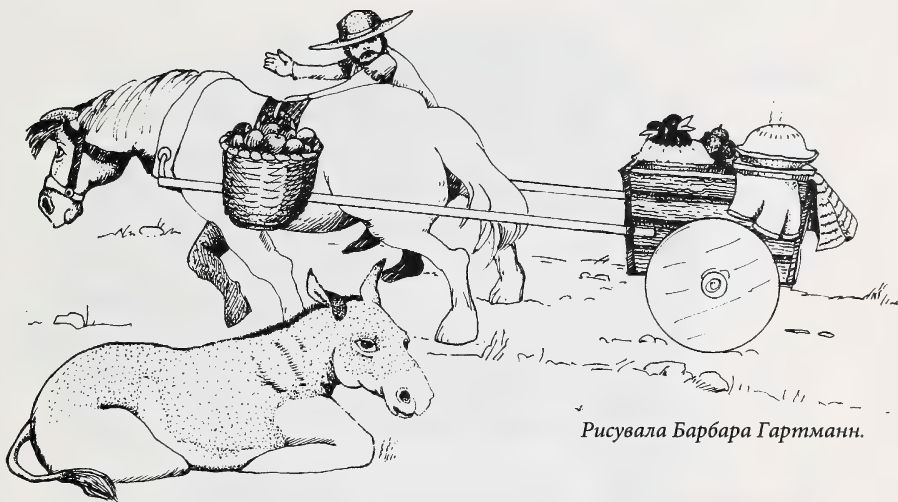
Кінь. Ні, не хочу! Не візьму!

Осел. Я тебе дуже прошу.

Кінь. Ні! Ні! Навіть і не проси!

Розповідач. Осел ішов помаленьку далі. Раптом він упав без сили серед дороги.

Езоп

Рисувала Барбара Гартманн.

Сусід.	Подивися, сусіде, твій осел дуже хворий.
Селянин.	Хворий? Ой лишенько! Що ж мені тепер робити?
Сусід.	Не журися! Занесемо його до лікаря. Він тут близько.
Розповідач.	Селянин і його сусід підняли осла й занесли до лікаря.
Сусід.	Що ти будеш робити з тими кошиками, що ніс осел?

ОСЕЛ

Селянин. Я покладу їх на коня. Він молодий і здоровий. Нехай несе. Коли в дорозі стається біда, то мусимо якось допомагати один одному.

Кінь. Який же я дурний! Не хотів узяти в осла одного кошика, а тепер мушу нести всі. І йти мені без осла якось скучно. Не даремно кажуть люди: «Як є — не жаліють, а як нема — то плачуть».

Розповідач. Кінь зробив велику помилку, бо не пожалів хворого осла. Якби він узяв хоч один кошик від осла, то вони обидва щасливо дійшли б до міста. А так кінь мусив донести всі кошики сам.

Рисував Марсель Префонтейн.

Лисичка

Одного разу зустріла Лисичка Рака. Стала та й дивиться, як він помаленьку лізе. А далі почала над ним насміхатися.

— Ну, та й швидкий же ти, нема чого й казати! Справжній Рак-неборак! Скажи мені, Раче, чи то правда, що тебе раз по дріжджі послали? Та чула я ще, що ти аж через рік із ними повернувся. Та й ті посеред хати розілляв.

— Може, колись то правда була, — каже Рак, — та тепер це дуже на брехню схоже!

— О! То ти тепер прудкіший став?

— Прудкіший чи непрудкіший, а тобі насміхатися не дозволю. Хочеш знати, який я прудкий? То побиймося об заклад. Що даси мені, якщо я перший до того пенька добіжу?

— Що? Що? Що? — здивувалася Лисичка. — Ти хочеш зі мною наввипередки бігти?

— Не тільки побіжу, а й пережену тебе. Навіть, якщо ти на один скік поперед мене станеш. Однак я швидше за тебе буду на місці, — мовить Рак.

Побились вони об заклад. Лисичка стала на один скік поперед Рака. Рак учепився їй кліщами за хвіст. Біжить Лисичка, аж курява знялася. Добігла до пенька і кличе:

— Раче, де ти?

Нічого не чути.

— Ну, де ти там, Раче? — ще раз кличе Лисичка. Та й обернулась хвостом до пенька.

— Та ось, де я! Давно вже чекаю на тебе. Трохи аж за пеньок забіг.

Лисичка з подиву аж рот відкрила.

— Ніхто на світі не повірить, що Рак мене перегнав! — вигукнула вона.

І лисиця вже більше ніколи не насміхалася над Раком.

Іван Франко

Рисувала Барбара Гартманн.

І РАК

Загублена

— Скільки тобі років?
— Чотири й пів.
— Як тебе звуть?
— Сонечко, котичок, скарб...
— Де живеш?
— У мами.
— А мама де живе?
— У бабуні.
— А дідусь де живе?
— У такому городі, коло церкви... *(Поліцай записує «помер»).*
— А як називається твій батько?
— Тато. *(Плаче).*
— А що твій батько робить?
— Сидить у кабінеті.
— А де цей кабінет?
— Та там, куди він щодня ходить.
— А що він там робить?
— Бере гроші.
— Маєш брата? *(Потакує головою).*
— Старший від тебе?
— О, так.
— А що він робить?
— Тягає сестру за волосся. *(Сміється).*
— Скажи нам нарешті, де ти живеш?
— Удома.
— А де цей дім?
— У нас...

Віра Яцик

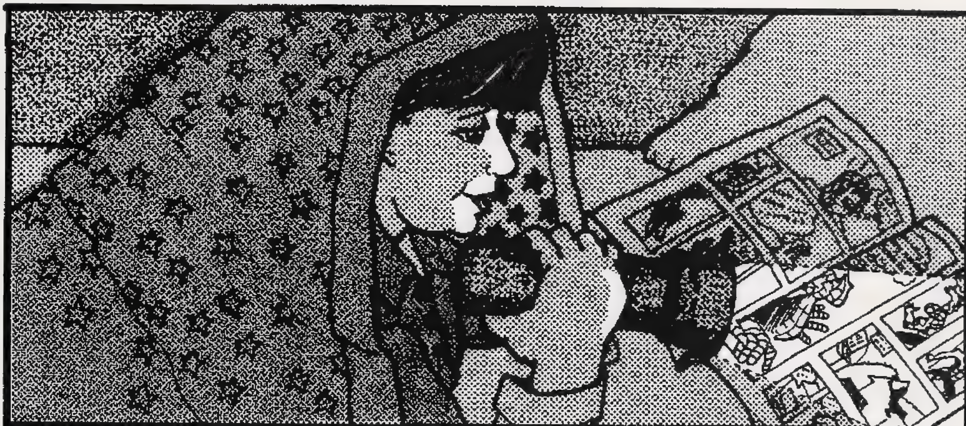
ДИТИНА

Спомини 3

Вже світло погасло,
І всі пішли спати.
Лиш я одинокий не спав.
Лежав я на ліжку
В самій лиш піжамі
І дуже завзято «комікси» читав.
Вже «Лейт-шов» скінчився,
І всі вже поснули,
Я далі на ліжку «комікси» читав.

Та вдень, коли всі вже
Ішли до обіду,
Лиш я одинокий у ліжку ще спав.
І кликнув мій тато
Молодшого брата:
«Іди, вже збуди того драня!»
Лиш мама обстала
В моїй обороні:
«Лиши його — бо вчився до раня!»

Т. О'Фель

Рисувала Барбара Гартманн.

МОЛОДИХ ЛІТ

Та нехай

(Жарти)

Сучасна Америка

Мати, готуючи в кухні обід, каже своїй доні:

— Не починай тепер телефонувати до своєї товаришки, бо за годину обід буде готовий.

Добродійка

Малий хлопчик не може досягнути у дверях дзвінка. Прохожа пані каже:

— Чекай, малий! Я тобі подзвоню.

Пані натиснула дзвінок.

— Дякую! А тепер мусимо швидко втікати, — каже хлопчик.

На лекції

Учитель до учня:

— Чому ти так хвилюєшся? Невже ти боїшся моїх запитань?

— Ні, пане вчителю. Я боюся своїх відповідей.

Цікава дитина

Мітла, 1962.

— Мій Юрчик — дуже цікава дитина! Він цікавиться кожною дрібничкою!

СМІЮТЬСЯ

Забавка

Мітла, 1961.

— Ця забавка принесе радість у вашу хату.

Стукіт

Мітла, 1967.

— Михасю, уважай, бо сусіди внизу нарікатимуть на стукіт.

Під час відвідин

Мітла, 1953.

— Якщо він заважає вам, то прошу мені сказати.

Тато вдома

Мітла, 1968.

— Що сталося, мої дорогі? Може, зіпсувався телевізор?

Короткі відомості про авторів

Одарка Орися Возняк

Одарка Орися Возняк народилася в місті Едмонтоні у провінції Альберта, Канада. Тут же ж ходила до державної школи, Рідної школи та на Курси українознавства. У 1973 році Одарка отримала вчительський диплом з Альбертського університету. Того ж самого року почала вчителювати при Едмонтонській публічній шкільній раді.

Одарка любить писати твори для підлітків на сучасні теми. У 1985 році Едмонтонська публічна шкільна рада видала три збірки її творів, якими по сьогоднішній день користуються учні української двомовної програми.

Борис Грінченко

Грінченко народився 1863 року біля міста Харкова в Україні. Працював учителем у школі. Написав багато творів із життя українського села. Видав книжку «Рідне слово» для читання у школі. Склав український словник.

Помер 1910 року в Італії.

Езоп

Ми мало знаємо про цього поета-байкаря. Відомо тільки, що Езоп жив у шостому сторіччі до Різдва Христового в Давній Греції. За переказами, був рабом, служив при дворі царя.

Езоп написав багато популярних творів із життя тварин. Але той, хто читає твори Езопа, розуміє під тваринами людей. Твори Езопа цікаві й мудрі. Вони завжди чогось нас повчають.

Дарія Порохівник

Дарія Порохівник народилася в місті Вікторії у провінції Британська Колюмбія, Канада. Студіювала в Альбертському університеті на педагогічному факультеті. Після закінчення університету почала вчителювати.

Успішно працює в українській двомовній програмі, для якої написала багато різних творів.

Вихована в українській родині, Дарія бере активну участь у різних ділянках української культури та освіти.

Іван Франко

Іван Франко — великий український письменник і вчений.

Народився Іван Франко 1856 року в селі Нагуєвичі в Галичині. Його батько був сільським ковалем. Малий Іван любив приходити до батька в кузню та слухати розмови дорослих.

У шість років батько віддав Івана до школи. Учився хлопець дуже добре. Багато читав. Ще у школі почав писати свої власні твори. Писав І. Франко вірші, прозові твори та наукові статті.

Помер І. Франко 1916 року. Похований він у місті Львові в Україні.

Над збіркою текстів працювали:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічний редактор
ДЕНІ РЬЮ

Обкладинка
ДЕНІ РЬЮ
МАРСЕЛЬ ПРЕФОНТЕЙН

Художньо-технічний консультант
МАРКО МАЛЬОВАНИЙ

Ілюстратори
ОРЕСТ ВАСАРАБ
БАРБАРА ГАРТМАНН
ЙОРҐОС ЗАРКАДАС
МАРСЕЛЬ ПРЕФОНТЕЙН
ДЕНІ РЬЮ

Адаптація текстів
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
ДОМКА САПИГА
ГАЛИНА ЦАР
ХРИСТИНА ШЕРМАН
ГАЛИНА ЯРЕМКО

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК

Члени Комітетів для пошуку й вибору матеріялів
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОЛЕКСАНДРА С. ГИЛДЕБРАНДТ
РУТА ЛИСАК-МАРТИНКІВ
ОЛЕСЯ ТУМИН

Координатор експерименту
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ҐІНДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Адаптація текстів
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
ДОМКА САПИГА
ХРИСТИНА ШЕРМАН

Ілюстратори
ОРЕСТ ВАСАРАБ
БАРБАРА ГАРТМАНН
ЙОРҐОС ЗАРКАДАС
ҐАРРІ САВАДЖ

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Складач
МАРІЯ КАРЛТОН

THIS READER WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
DENI RIOUX

Cover Design
DENIS RIOUX
MARCEL PRÉFONTAINE

Design Consultant
MARK MALOWANY

Illustrators
OREST WASARAB
BARBARA HARTMANN
JORGOS ZARKADAS
MARCEL PRÉFONTAINE
DENIS RIOUX

Adaptation of Texts
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
DOMKA SAPIHA
HELEN CZAR
KHRISTINA SHERMAN
HELEN JAREMKO

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK

Text Search and Text Selection Committees
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
ALEXANDRA S. HILDEBRANDT
RUTH LYSAK-MARTYNKIW
OLESIA TOUMINE

Piloting Coordinator
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Adaptation of Texts
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
DOMKA SAPIHA
KHRISTINA SHERMAN

Illustrators
OREST WASARAB
BARBARA HARTMANN
JORGOS ZARKADAS
HARRY SAVAGE

Copyeditor
HELEN CZAR

Typesetter
MARY CARLTON

За доступ до друкованих матеріялів
та за цінні поради
видавництво складає щиру подяку
керівникам і працівникам

Методичного кабінету української мови
при Канадському інституті українських студій, Альбертський університет,

Українсько-канадського архіву-музею Альберти

та

Української книгарні в Едмонтоні.

Збірки текстів у цій серії:

Конфлікти

Надзвичайні люди, надзвичайні події

Рішення

Як було колись

Readers in This Series:

Conflict

Deeds and Doers

Decisions

In Days Gone By

Серія *Коляж 1* складається з чотирьох збірок україномовних текстів із багатою тематикою та в різних жанрах. Більшість текстів подаються в скороченому та адаптованому вигляді.

Збірки текстів розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне підготовлення (приблизно 1 500 годин формального навчання української мови).

Працюючи з текстами в серії *Коляж 1*, учні набуватимуть потрібних умінь у читанні та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, підготовлятимуться до читання неадаптованих текстів українською мовою.

Printed by
Learning Resources
Distributing Centre
Production Division
Barrhead, Alberta
Canada, T0G 2P0

"Reaching Students Is What We're About"

ISBN 0-7732-2009-7